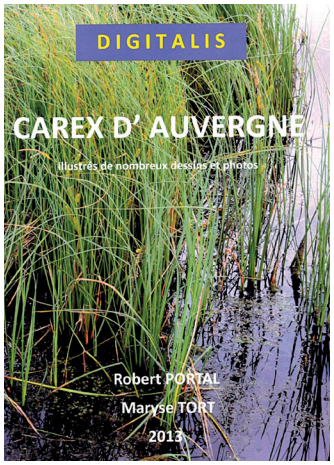
Boekbespreking

Portal R. & Tort M. (2013) – Carex d'Auvergne. Morphologie, diagnose, écologie, architecture. S.l., Editions Digitalis (Association Botanique). 196 p., 29 × 21 cm, paperback, ISSN 1638 3958. Te koop bij Robert Portal, 16 rue Louis Brioude, F-43750 Vals-près-Le Puy, France, tél.: +33 (0) 4 71 09 57 65, prijs € 25 + € 2,47 verzendingskosten (IBAN-nummer te verkrijgen bij de auteur).

Filip Verloove* (Meise) et Jacques Lambinon (Liège)
* [filip.verloove@br.fgov.be]

Robert Portal heeft sinds jaar en dag een sterke reputatie opgebouwd. Sinds het verschijnen van zijn revisie van het genus *Festuca* in het Franse Centraal Massief, in 1996, heeft hij met de regelmaat van een klok gelijkaardige standaardwerken gepubliceerd. Deze hadden bijna steeds betrekking op grassen en dan bij voorkeur op lastige genera zoals *Agrostis*, *Eragrostis* en *Poa* (zie onder meer onze eerdere boekbesprekingen in *Dumortiera* 80: 54-55 en 89: 24-26 en in *Natura Mosana* 56(2): 41-43 en 58(1): 23-26). Kenmerkend voor de werken van Portal zijn de pentekeningen die steeds van een erg hoog niveau zijn. Er mag echter niet uit het oog verloren worden dat zijn werk ook inhoudelijk altijd sterk en goed onderbouwd is.

Onlangs verscheen *Carex d'Auvergne*, een gezamenlijke publicatie van Robert Portal (diagnoses en tekeningen) en Maryse Tort (structuur van de vegetatieve kenmerken en ecologische aspecten). Bernard Belin stond in voor de lay-out.

Na een inleiding met algemene beschouwingen en korte notities in verband met de morfologie en ecologie van het genus *Carex* volgt een uitgebreide en rijk geïllustreerde determinatiesleutel (p. 11-36). Ongebruikelijk is dat de sleutel gebaseerd is op acht habitattypes, gaande van trilvenen, over droge graslanden, tot vochtige bossen. Soorten die in meerdere types worden aangetroffen, zoals *Carex disticha*, komen in meerdere deelsleutels voor. Vervolgens (p. 37-169) wordt voor elk van de 66 weerhouden taxa (bijna uitsluitend soorten, vrijwel geen infraspecifieke taxa) een uitgebreide diagnose weergegeven, gespreid over twee pagina's. Op de linkerpagina staat telkens een zeer gedetailleerde pentekening. Op de rechterpagina volgen dan de naam, eventuele synoniemen, de beschrijving van onder- en bovengrondse kenmerken, biologie, ecologie en fytosociologie, habitatvoorkeur, lokale verspreiding, kwetsbaarheid en tenslotte een verwijzing naar gelijkaardige of verwante soorten waarmee verwarring mogelijk is. Bovendien wordt in de rechterkantlijn ook telkens een scan (in kleur) van een verse plant afgebeeld.

In een volgend opvallend hoofdstuk (p. 170-188) wordt de structuur van de vegetatieve kenmerken besproken, opnieuw rijkelijk (schematisch) geïllustreerd. Drie modellen worden onderscheiden (nl. deze van Leeuwenberg, Tomlinson en Bell), sommige met een aantal varianten. Merkwaardig is dat deze modellen aanvankelijk werden gehanteerd voor het beschrijven van bomen in de tropen! Zowat vijftig van de onderzochte soorten blijken – met uitzondering van de nader te onderzoeken *Carex diandra* – inderdaad binnen één van deze drie modellen te passen. Deze modellen bieden mogelijkheden om de relatie tussen substraat en ondergrondse kenmerken in het genus *Carex* beter te begrijpen. Tenslotte volgen nog een lijst met taxa per habitattype, een uitgebreid glossarium (3 pagina's), een index en een literatuurlijst.

66 taxa passeren de revue, waaronder slechts drie ondersoorten: *Carex buxbaumii* subsp. *hartmanii*, *C. divulsa* subsp. *divulsa* en subsp. *leersii*; geen hybriden). De nomenclatuur verschilt lichtjes van deze in de *Nouvelle Flore* (Lambinon & Verloove 2012), maar stemt wel overeen met de binnenkort te verschijnen *Flora Gallica* (ook de sleutel is er trouwens op gebaseerd). Los van het feit dat de illustraties van een superbe kwaliteit zijn, is *Carex d'Auvergne* ook anderszins erg nuttig voor de Belgische plantenliefhebber. De zeggenflora van België en de Auvergne blijkt immers opvallende gelijkenissen te vertonen: niet minder dan 56 van de 63 in België oorspronkelijk inheemse soorten (bijna 90%) worden uitgesleuteld en afgebeeld (enkel *Carex arenaria*, *C. binervis*, *C. bohemica*, *C. extensa*, *C. ornithopoda*, *C. reichenbachiana* en *C. trinervis* ontbreken). De talrijke afbeeldingen in dit werk vormen daarom een bijzonder handig hulpmiddel bij het gebruik van de sleutel in de *Nouvelle Flore*.

Ondertussen kijken we reikhalzend uit naar de binnenkort te verschijnen revisies door Robert Portal van de lastige genera *Glyceria* en *Puccinellia*.

Literatuur. – Lambinon J. & Verloove F. (2012) – Nouvelle Flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions voisines (Ptéridophytes et Spermatophytes). Sixième édition. Meise, Jardin botanique national de Belgique.